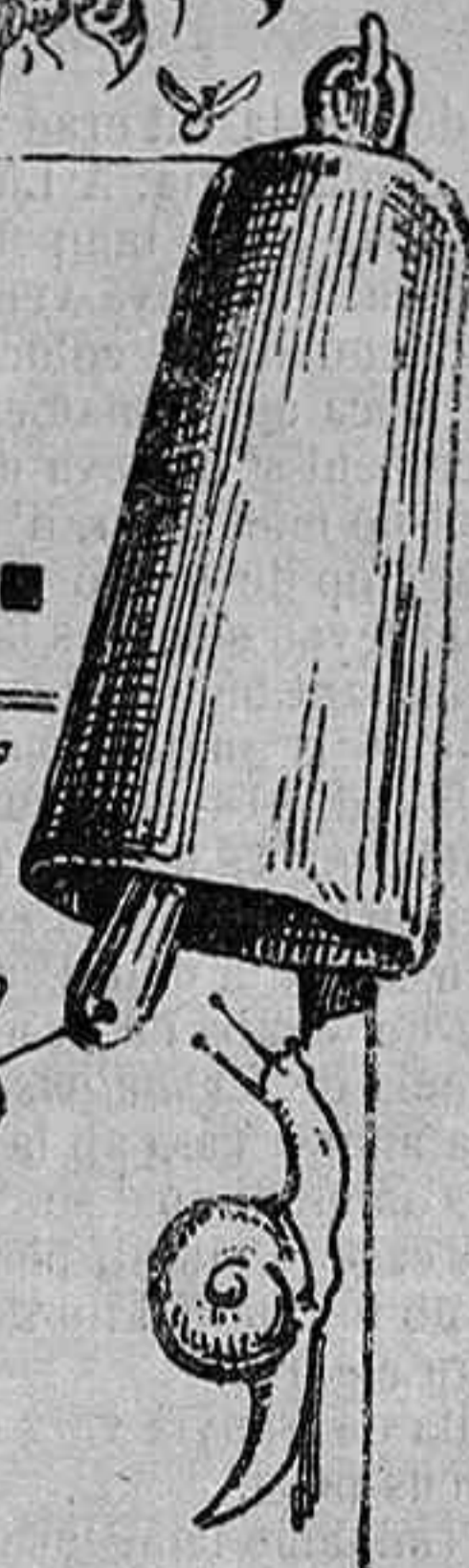

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

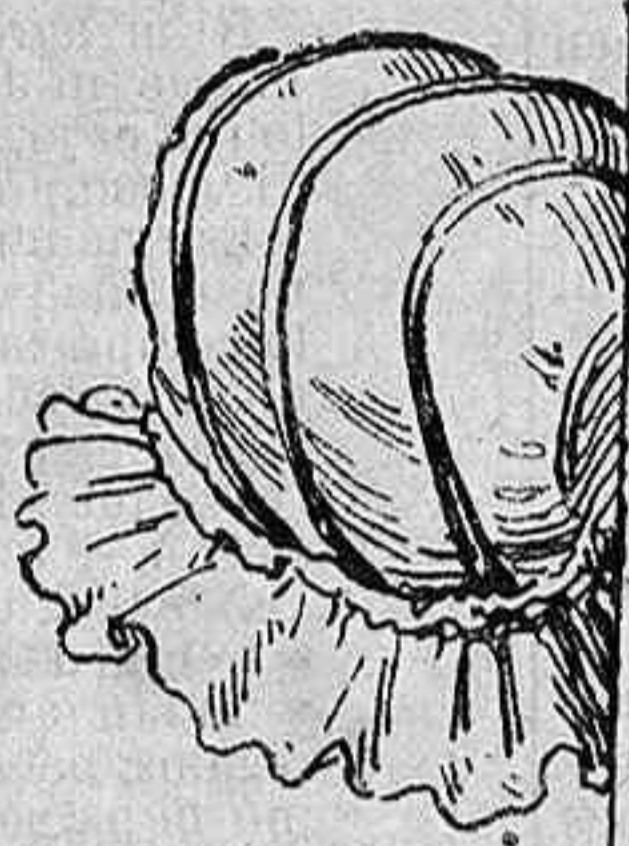
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger, 15.

LA MODA Y ·LS SEUS RECURSOS.

¡¡PUFF!!

Quan no sè per quinas lleys,
tot xicot pot espatlarme
las orellas y amohinar-me:
Dich: — ¡Vaja! Venen los «Reys.»
Quan lo cap me dona voltas
y hi ha escàndol y 's creu curro
l'home tant quan més fá 'l burro,
es que som a 'Carneistoltas
Y quan de cop res m' amohina
y 'l mon ja té such y bruch,
aquell dia sè que puch
aná á enterrar la «sardina»
¿Tots los teatros son tancats?
—Semana Santa se'ns dona.
¿Venen los fiols per la mona?
—Ja som á Pascua: enterats.
¿Vaig depressa pé 'ls carrers
y 'm priva de crusarne un
lo municipal de punt?
—«Corpus Christi;» no hi ha més.
Y aixis anantho observant,
de tot m' entero molt bé.
Lo sastre y 'l sabatè
m' avisan quan es San Joan
La calor que 'l cóo me torra,
me diu que es lo temps de 'ls banys.
¿Marxan fora 'ls meus companys?
—Es que tinch d'aná á la torre.
¿Mohuen gresca 'ls estulians?
—Som á 'ls últims de Setembre.
¿Castanyeras? —Vé Novembre
qu' equival á dir «Tots Sants.»
Y quan grupos bullangueros
per tot miro, y las entradas
ja no ho semblan, d'embrassadas
pe 'ls célebres turroneros,
y tothom me felicita,
y 'm cobra, á més d'aguinaldo,
los comptes fins l'últim saldo,
perque diu que 'ls necesita,
es que ja som á Nadal,
y per forsa haig d'alegrarme,
y l'endemá disposarne
á fer «balans» general.
per al fi, en lloch de fortunes,
entristirme al sentí 'l «crach»
pues só al cap devall del sach
y trobaré las engrunas

Are que saben lo «com»
no 'm dirán pas lo contrari.
Jo may compro calendari
y 'n tinch millor que tothom.

JOAN MOLAS Y CASAS.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Lo fret ha mort al *Principal*, no 'l de aquests dias,
sinó 'l de tota la temporada. Ni siquiera ha tingut for-
sas per passar las festas y veure si enganxava algun
foraster. ¡Ah! Las pulmonias á aquesta edat son terri-
bles.
Al *Liceo* la segona nota de l'escala repetida: es á
dir, *res*. Divendres ensaig, dissapte ball de trajas...
Diumenje havia de cantarse la *Favorita*; pero sembla
que 'l gran tenor no estava bè. Los tenors també 's
costipan. Desitjem de tot cor que no siga res y que
com de costum y per molts anys surti aquell cartell
de «Quedan despachadas todas las localidades».
En los demès teatros cap novetat.
Sarsuela al *Circo*, sarsuela al *Espanyol*, sarsuela al
Ribas. Ja ho deya jo que ab aixó dels conservadors
hi hauria molta sarsuela.
La companyia Moragas que funciona en lo teatro
Ribas ha posat la *Doña Juanita*, en la qual s'hi dis-
tingeix en casi tots los números la Sra. Martí. Lo se-
nyor Palá fá un bon arcalde. Com que 'n Rius y Tau-
let diuhen que no tornarà á pujar, es precis tenirlo
present per quan cayga en Coll y Pujol.
Lo *Bon Retiro* ha sigut se pot dir l' héroe de la
senmana. Divendres va donar una funció gratuita. Un
Trovatore ab arrós es cosa que no s'havia vist may.
¡Y quins aplausos! ¡Y quin entusiasme!
L'endemá estreno de *Il Profeta*.
—¿Y qué tal?
—¡Ay Senyor: quan vaig veure en los cartells que 's
destinava á obras de beneficencia una part dels in-
gressos, ja ho vaig dir:—Será un profeta per la mort
de Déu!
Y en efecte: *nadie es profeta en su patria*.
Deixem apart al Sr. Sbordoní que vá fer esforços
colossals per salvarse del naufragi. Los demès van
naufragar, y lo qu' es pitjor, en una mar de glas. Los
patinadors estaban sobre 'l seu terreno.
En cambi las decoracions son molt acceptables, aixó
al menos, sinó altra cosa, demostra la bona voluntat
de la empresa.
Esperém qu' en successivas representacions los
artistas serán més afortunats.
Una noticia, per si no la sabian. Próximament
donarà 'l seu benefici en lo teatro *Romea*, 'l galan
jove Sr. Fuentes, estrenant una pessa del Sr. Ferrer y
Codina y un monólech del nostre company C. Gumá.
Si tots los admiradors del fácil poeta tenen curiositat

de veure que tal ho pela com á autor dramátich, al
teatro no hi cabrà la gent, y 'l beneficiat ne será de
noms y de fets.

N. N. N.

EPIGRAMAS.

Blassona de tenir títols
D. Sever, y no ho puch creure...
No es pas noble... —Pero es rich
y té títols de la deuda.
—La filla de D. Pau Basta
diuhen que es un gran partit...
—¿Qué vols que 't diga?... —Mo han dit.
—Més gran es lo de 'n Sagasta.
—Dels diners que m' ha de dá
ja que no me 'ls pot torná,
donguim algun interés
—Prou ni hi dono.
—Quin? —No es res
l' interés que té en cobra.

JULIÁ CARCASSÓ.

ESQUELLOTS.

Adèu firas y festas, que aquest any héu sigut d' istil
gótich, perque havéu acabat en punta.
¿Qui havia de dirho després de aquell entusiasme,
de aquells preparatius y de aquella febra?
Perdó, perdó forastes:
ja no hi tornarem may més.

Dissapte —y aixó que no s'havia anunciat en lo
programa— vá desencadenarse un huracá, posantse á
fer brometa ab las penjarollas de la Rambla. ¡Quina
manera de divertirse!

Al vespre vá entretenirse en apagar llums: los fana-
lers los encenian y 'l vent los apagava. Lo vent va
guanyar. Unicament la llum eléctrica com á més ade-
lantada que 'l gas, se reya de las bufadas de la vento-
lera.

A la nit vá celebrarse 'l ball de trajas en lo Liceo.
—Y qué tal?
—¡Oh! Magnífich: mitja dotzena de senyoras mal
engiponadas y una dotzena de guetos que no ván tirar
una cana, sinó tota una perruca en l' ayre.
Si al menos los mantegayres del carrer de la Boque-
ria hi haguessen enviat al moro aquell de dalt del
terradet...

Tothom deya:—Vaja «hay dias de mala luna, que
todo sale al revés». Diumenje será un altre dia: diu-
menje 'ns divertirem.
Programa del diumenje: Al demati, simulacro de un
incendi, en la casa de la Plassa de Santa Ana que ha
de tirarse á terra. Gran concurrencia, perque tothom
esperava un gran espectacle: lo que menos, creyam
molts, que 's cremaria tota una mansana de casas.
¡Oh imaginació sedenta de emocions! ¡Y pensar que
no vá ser res! Figürinse una casa que fuma ab pipa:
una mica de fumera per alguna obertura, y res més.
Pero 'ls bombers ván treballar com uns heroes.
Sonan los pitos de alarma y 'ls individuos del cos ab
lots los utensilis se precipitan. Passeig de Gracia avall
á pas de carga. En un moment arman las bombas,
preparan las mangueras, desplegan l'escala, y co-
mensa á caure aygua.
Hi ha escenas desgarradoras quan se procedeix a
salvament de personas. S'extreu un matalás.. un
gos... y un bombero que fá 'l mort. Lo públich plora-
va... de riure.

Per la tarde gran concert en l'embelat del Passeig
de Colon. Hi sentit á dir que vá anar bè. Jo no 'n sé
res perque no vaig tenir ocasió de assistirhi. Aixó sí:
vá comensar dos horas més tart de la anunciada.
De todas maneras bó es consignar qu' encare avuy
en Clavè després de prop de dotze anys de ser mort
viu en lo cor de tots los catalans. Sa inspiració té
vida perdurable.

Per las sis de la tarde estava anunciada la cabalgata:
fixinse bè en l' hora: ¡las sis de la tarde!
Los carrers del transit ván omplirse de gent, ab l'
idea de véurela y anarse'n á sopar.
Y ván tocar las set, las huit, las nou, las déu, las
onze... Quan passava per la Rambla eran las onze.
Se deya que formarian part d' ella molts carros, y
en efecte n' hi havia cinch, un per cada dit de la má.

Un d' ells, lo de la Artilleria vá espatlarse pel camí.
Un altre, crech qu' era 'l del Circul de la Unió Mer-
cantil, á última hora encare no estava llest. Dels
altres que s' anunciavan que hi anirian no n' hem
tingut noticias.

Los que vaig veure eran los següents:
Lo bombo del Escuder, sobre un templete grech-
egipci. Bonichs grupos de máquinas y productos de la
casa. Lo bombo avisava de lluny la arribada de la
cabalgata y vá prestar un gran servey als impacients.
Segon: la societat de salvament de naüfrechs Lo
carro representava una barca ab velas y remes, molt
bèn disposada.
Tercer: la fabrica de mitj cristall de Vallés. Repre-
sentava un forn, instalat sobre una magnífica agrupa-
ció de productos de aquella fabrica. Lo forn funcio-
nava derramant grans cantitats de vidre volador.
Presentava molt bon aspecte.
Quart: lo Centro industrial de Catalunya: notable
per la agrupació dels artefactes, y per la acertada in-
stalació de un taler mecánich que funcionava, á impuls
de una maquineta de gas.
Un capellá estava indignat.—Aixó es donar mal
exemple, deya, hont s' es vist sortir lo diumenje á
treballar pels carrers?
—Ay, ay, ¿y que per ventura vosté avuy no ha dit
y ha cobra la missa?
—Clar que sí, pero aixó es religió.
—També ho 's lo teixir... Nosaltres tenim y profes-
sem la religió del treball.

Tancava la marxa lo carro del Ajuntament. Estava
bè, era suntuós, no pot negarse; pero hauria estat
millor si en lloch d' estar iluminat ab llum Drumont
ho hagués estat ab llum eléctrica.
Total: pochos carros, per tant anunci y tanta espec-
tació. Los pochos empero bèn disposats, y fent honor
als artistas que van intervenir en son arreglo.
La cabalgata no ha sigut més que un ensaig, una
proba de lo molt que pot fer Barcelona, lo dia que to-
tas las industrias y todas las arts se contrapunten á per
fer una gran manifestació industrial y artística. Los
elements hi son: l' únich que hi falta es l' entusiasme... y
potser també 'ls quartos.
Com que don Anton se 'ls emporta tots...

L' Ajuntament de Sans ha nombrat fills adoptius de
aquella població á n' en Romero Robledo y á n' en
Sedó.
¡Vaya un parell de santets!

La Sembrich ja no tornarà á cantar en lo *Liceo*, y
es una llástima, perque hi havia verdader desitj de
tornarla á sentir en condicions distintas á las de la
Lucia.
L' empresa s' excusa dihent que no ha pogut com-
binar cap més representació per falta de un tenor de
gracia.
Y tant facil que li seria... ¡Fins podia enviarlo á bus-
car ab tranvia!

Lo *Brusi* va assistir á la inauguració del retrato de
'n Prim, colocat en la galeria de catalans ilustres del
Saló de Cent; pero diu que no va sentir res del discurs
que vá llegirse.
Es una llástima; pero de segur que 'l dia que hi co-
loquin al Pare Claret, encare que 'l discurs lo pronun-
cihi un mut, l' entendre tot.

Jo sento molt la desgracia que ha tingut lo bisbe
Catalá.
Havia anat á l' iglesia del Pi, se havia sentat en un
trono, sota do-ser, quan tot d' un plegat lo dossier se
desprén y li fá una banya sobre 'l front venerable.
Y lo més cremador es qu' encare no s' ha pogut
averiguar si aquell dossier era mestis ó íntegro.

Aquestos percances podrian evitarse de una manera
molt senzilla.
Suprimint los tronos y 'ls dossiers.
Jesucrist anava descals pel mon y seya á terra quan
no tenia banch ó cadira.
Y 'm sembla que Jesucrist dintre de la categoria
eclesiástica representa alguna cosa més que un bisbe.

¡Viva la industria nacional!
A la Mercè s' han comensat á posar en venta unas
medallas de plata y coure, destinadas á commemorar
los casaments. En l' anvers presentan la imatge de la
Verge y en lo revers lo fondo queda llis per poderhi
grabar lo nom dels contrayents.
La idea es ingeniosa. Jo quan veig un capellá que
sab espavillarse l' admiro, de modo que si fós del Fo-
ment, proposaria que 'l nombressin socio honorari.

Ecos de Nadal:
—Celebraré que las logri bèn felissas.
—Ecolli gho desitja de totes veras?

—Ay, ay si senyor... quan jo dich una cosa...
—Bueno, esta bè: donchs si ho desitja de veras, entornissen la décima que 'm faria posar los turróns malament.

A Espanya es Nadal tot l' any:
lo pais es lo tió
y aquells que li fan més dany
se li emportan lo turró.

En un restaurant:

—Mosso: tè alguna cosa freda?
—Jo ho crech: los péus.

QUÈNTOS.

Llegia un autor novici un drama davant de una tertulia y un conegut crítich vá adormirse avants de arribar a la meytat.

Al final vá despertar-se, y al preguntar-li lo que li havia semblat, responguè:

—Senyors, si haig de parlarlos ab franquesa, trobo qu' es irrepresentable.

—Ab permis de vosté, diguè l' autor ab tó de protesta. Cóm pot dir qu' es irrepresentable si no l' ha sentit tot?

—¿Cóm s' enten que no li sentit?

—No senyor, no: que 's figura que no l' hém vist com dormia?

—Oh, jove, desd' are en avant sápigua qu' en literatura la son es una opinió com un' altra.

Un marit, modelo de paciència, está desesperat per haverli presentat un compte de vuit sombreros que s' ha fet fer la seva senyora en una sola temporada.

—¡Verge Santí-simal! exclama ¡vuit sombreros!... ¡Y aixó que la mèva dona no tè cap!

A un empleat que 's queixava de guanyar un sou molt insignificant, li deya un amich per consolarlo.

—Al hivern ray...

—¿Qué vols dir al hivern ray?

—Home que com a l' hivern los dias son més curts, arriba més prompte 'l fi de mes.

En la clínica de un hospital, lo metje 's detura davant de un malalt, y després de polsar-lo, diu:

—Lo trobo molt millor que ahir.

—Potser sí, respon l' enfermer; pero ha de saber una cosa y es que aquest malalt no es lo de ahir: aquell vá morir-se, y aquest altre ha passat a ocupar lo seu llit.

—¡Ah! aixó es diferent... Bueno, donchs que se-gueixi prenent la mateixa medicina.

En una tertulia:

—Vaja, Arturo, ensenyam la tèva xicota.

—No hi ha cap inconvenient ¿véus aquella ròssa de allá baix?

—Aquella... sí, vaja noy te felicito, es guapíssima.
—Donchs es la que séu al seu costat.

Un jove que viu en una casa de dispesas, lo dia del sant de la patrona li regala un anell fet de cabell.

—Home moltes gracias, diu la obsequiada: suposo que serán de vosté.

—No, senyora, no... serán de vosté mateixa ó de la cuynera... los hi anat trayent de l' escudella, que 'ns ha servit durant l' any que fá que visch a casa seva.

—D. Joan, D Joan, diu un pèrdís dirigintse a un senyor que passa per la Rambla, 'l qual més de quatre vegadas l' ha tret de apuros; pero que ja comensa a estar escamat.

—¿Digui, que se li ofereix?...
—M' alegro molt de véurel... precisament are passo un gran apuro... A casa no tinc ni un céntim, y fá tres dias que no m' entra res calent al cos.

Y D. Joan, escurrent lo bulto:
—Vaja, home, vaja, no fassa gatadas... miri que patirà del ventrell.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

SONET.

Al ciutadà TOTAL.

Amich Prima segona Tres postrera
de segur que dirás... quina gatada...
quin humor!... fa un sonet d' una xarada
en lloch d' un tema bó que quart-tercera.
Mes jo sempre he tingut la gran fal-lera
que la forma del vers es molt mirada,
per 'xó si 'n faig algún, cada vegada
me miro *invers segona* ab la Primera.
Tens prima *inversa*... avant... Vinga fer versos
Si son bons, será bó qualsevol tema;
si 'ls versos que tú fas no son perversos
¡que importa si es xarada ó be un poema!...
Vingan xaradas, donchs, cada senmana
com las que tú remets a La Campana.

SACH DE MAL PROFIT'

II.

D' una total de 'n Hu-dos
pendre volia una hu-tres;
mes vaig quedarme confós
al veurem prompte sorprés.

J. S. P.

ANAGRAMA.

L' Agna ha vingut de Total
tot y seca com un pal.

MARTINET DE SANT MARTÍ.

SINONIMIA.

Al tot de la cantonada
la Tot espera sentada.

NAS DE PUNTA INGLESA

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 — Nom d' home.
3 7 1 2 5 5 — Animal
3 4 5 4 1 — Nom de un café de Barcelona.
3 4 3 4 — Fruit d' América.
1 2 7 — Los aucells ne fan.
5 6 — Nota musical.
7 — Vocal.

D. T. DESESPERAT.

TRENCA-CLOSCAS.

NI ERA PITA.

Combinar aquestas lletres de manera que formin lo nom de un carrer de Barcelona.

MARTÍ ROCA Y S.

CONVERSA.

—Tú vina l dia que 'm casi:
mira, si no vens, renyits.
—Y cóm se diu la xicota?
Entre tú y jo ho havém dit.

VICTORÍN OTERO.

GEROGLIFICH.

CLX

P

VIII

SON

III

C. PILLO.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª — Cas-te-lar.
- Id. 2.ª — O-li-va.
- MUDANSA. — Sal-Sil-Sol.
- ACENTIGRAFO. — Mata, Mata, Matá.
- TAENCA-CLOSCAS. — Argentona.
- LOGOGRIFO NUMÉRICH. — Frascuelo.
- ROMBO.

C
P E P
C E S A R
P A L
R

- GEROGLIFICH. — Quatre menos dos es dos.

D. QUIJOTE DE VALLCARCA

PASSEIG CÒMICH-TRÁGICH-EXTRAORDINARI

PER
C. GUMA

Forma un elegant tomet en quart, esmeradament imprés sobre paper satinat

Preu: DOS rals.

Se ven en la llibreria de Lopez, Rambla del Mitj, 20, y en las principals llibrerias y kioscos y en casa 'ls corresponsals de LA CAMPANA.

ALMANAQUES AMERICANOS DE PARED.—Grande y variado surtido en formas, tamaños, dibujos y precios, desde 2 reales en adelante.—Libreria de Lopez, Rambla del Centro, 20.

LIBROS PARA AGUINALDOS Y REGALOS.—Con preciosas láminas en negro y colores, encarnaciones de lujo. Surtido completo. Libreria Lopez, Rambla del Centro, 20.

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro 21 y 23

COSAS DE LA SENMANA.

Desengany dels botiguers.

Desengany de la rifa.

L' ESQUELLA envia un aplauso als autors y artistas de la cabalgata.